

AZERBAYCAN TÜRKLERİNİN VE DİĞER TÜRK SOYLU HALKLARIN EN ESKİ TARİHİ İLE İLGİLİ GÜNCEL BİR MONOGRAFİ

Babek KURBANOV*

Geliş Tarihi: Kasım, 2016

Kabul Tarihi: Aralık, 2016

Birkaç yıl önce ünlü Rus bilim adamı Prof. D. LIKHAÇEV'in eski kültürler ve uygarlıklarla ilgili televizyondaki raporunu dinlerken onun bir fikri beni çok düşündürmüştü. LIKHAÇEV, "Biz geçmiş medeniyetlerden, maddi ve manevi değerlerden zaman itibarıyla uzaklaştıkça, aslında onlara yaklaşmış oluyoruz" diyordu. Bu günlerde dünyaca tanınmış meşhur Türkologlar ve kültürologlardan olan Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ın sanballı (esas, etkili, derin) ve anıtsal "*Gobu*"stan'ın Gizemi "*Kıpçaklar*"a Giden Yol (Ankara, 2016, Bitlis Eren Üniversitesi Yay., No: 6) adlı eserini okuduktan sonra LIKHAÇEV'in sözünün ne kadar da yerinde söylenmiş olduğunu bir kez daha anlamış oldum. ALYILMAZ'ın anılan eserinde hâlâ bizlerin bugüne kadar bilemediğimiz yüzlerce kültürel eserin ve binlerce yılın süzgecinden geçip bizlere ulaşan en eski dönemlere ait atalarımızın emek faaliyetlerinin ürünleri ilk defa ilgilisiyle buluşmaktadır.

Foto 1: ALYILMAZ'ın eserinin Levent ALYAP tarafından hazırlanan kapağının görüntüsü

* Prof. Dr.; Gaziantep Üniversitesi, Türk Musikisi ve Devlet Konservatuarı Yüksekokulu, kurbanov@gantep.edu.tr.

“Gobu”stan’ın Gizemi “Kıpçaklar”a Giden Yol adlı eser¹ yazarın babasına ve annesine ithaf edilmiş; ithaf bölümünün hemen altında da görkemli Azerbaycan şairi Nesimi’nin bir beytine yer verilmiştir:

Mende sığar iki cihân, men bu cihâna sıgmazam,

Cevher-i lâmekân menem, kevn ü mekâna sıgmazam.

ALYILMAZ, Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Mahmut DOĞRU’nun “Sunuş”undan sonra eserin “Ön Söz”üne tanınmış Halk Şairimiz Bahtiyar VAHAPZADE’nin şu dizeleriyle başlamıştır:

Ey dilim,

Sende benim halgımın gehramanlığla dolu

Tarihi vereğlenir.

Sende neçe min illik benim medeniyyetim

Şan-şöhretim sahlânır.

ALYILMAZ’ın ithaf ve ön sözde Azerbaycan Türkçesi ile ilgili mısralara yer vermesi onun Azerbaycan ile yakından ilgili biri olduğunun da apaçık göstergesidir.

ALYILMAZ’ın eseri esas olarak “Gobu” Kavram İşareti (s. 1-172), “Gobustan” Kavram İşareti (s. 173-192), Gobustan’daki Petroglifler (s. 193-596), başlıklarını taşıyan üç ana bölümden oluşmaktadır.

Eserin arkeoloji, etnografi, epigrafi, tarih, sanat tarihi, topoloji, kültüroloji, dil ve etimoloji araştırmaları sonucunda hazırlandığı ilk sayfalardan itibaren dikkati çekmektedir. Yani yazarın ortaya koyduğu en eski maddi kültür abidelerine ait örnekler, görüntüleri ve bilgileriyle hem de Türk Dünyası’ndakilerle karşılaştırmalı olarak ilgililerinin istifadesine sunulmaktadır. ALYILMAZ, Azerbaycan’ın tarihî bölgesi Gobustan’da onun kayalıklarla kaplı ve zor geçilen dağlık bölgesinde bir dağcı gibi karış karış dolaşmış; birçok yeni örnekler tespit etmiş; onların fotoğraflarını profesyonel bir sanatçı hassasiyetiyle çekmiş; onların ayrıntılı olarak epigrafik belgelerini gerçekleştirmiştir. ALYILMAZ, elde ettiği bilgi, bulgu ve belgeleri Türk Dünyası’nın farklı bölgelerindekilerle ve Çin Halk Cumhuriyeti’nin Uygur Özerk Bölgesi’ndekilerle, Moğolistan’dakilerle, Gürcistan’dakilerle, Rusya Federasyonu’nun Altay,

¹ Kitabın editörlüğünü Prof. Dr. Efrasiyap GEMALMAZ, Prof. Dr. Mehmet TEZCAN ve Prof. Dr. Osman MERT; dizgisini Cengiz ALYILMAZ ve Semra ALYILMAZ; kapak tasarımını ve sayfa tasarımını Levent ALYAP; görsel düzenlemelerini Mehmet Fatih KILIÇ; düzeltilerini İsmail ÇOBAN ve Faruk POLATCAN; baskısını ise Cem Veb Ofset San. Tic. Ltd. Şti. gerçekleştirmiştir.

Hakasya, Tuva vd. bölgelerindekilerle karşılaştırmış; bu eserlerin Türk boy ve topluluklarıyla ilgisini ispatlamıştır.

ALYILMAZ, engin Asya coğrafyasının farklı bölgelerindeki dağlık bölgelerde, çöllerde, ovalarda... modern yerleşim merkezlerinden çok çok uzaklarda Türk boy ve topluluklarına ait nadir eserleri bulup ortaya çıkarabilmiştir. Bu eserler, yeni bulgular ve bilgiler tek başına her ne kadar değerli olsalar da ALYILMAZ onların varlığına o kadar da bağlı kalmıyor; onları benzerleriyle karşılaştırıp kültür tarihi açısından önemini de ortaya koyuyor. Türk soylu halkların en eski yerleşim meskenleri, emek faaliyetleri, emek aletleri, oturma tarzı, avcılık, hayvancılık, balıkçılık gibi faaliyetleri, dinî inançları, etik ve estetik anlayışları hakkında bilgiler verirken yazarı daima bir temel konunun düşündüğü hissedilir. Her şeyden önce onu daha çok ortak değerler, benzer taraflar, sanatsal ve estetik ilkeler meşgul etmektedir. Yazarın bu örneklerin tasnifini vermesi de zannımızca bu nedenlerden dolayı ortaya çıkarılmaktadır. Örneğin: onun şimdiye kadar soyut görünen, açıklaması istenilen düzeyde açıklanmayan birçok örneğin, kaya resimlerinin, ayrı ayrı insan ve hayvan figürlerinin, bitki motiflerinin vb. okuyucuları ile paylaşması birbirlerinden binlerce kilometre uzakta yaşayan Türk soylu halkların genetik köklerinin ne kadar da yakın olduğunu kanıtlamaktadır. Bu türden örneklerin verilmesi yoluyla bu büyük alanlarda, yani Balkanlardan Çin'e kadar olan binlerce kilometreyi kapsayan arazide en eski dönemlerden beri Türk soylu halkların yerleştiği fikri ispat edilmek istenmektedir. Bunun en açık örnekleri olarak da Azerbaycan'da ve diğer birçok Türk soylu halkların yaşadıkları topraklarda bulunmuş kaya resimleri, yazıtlar, petroglifler, semboller, damgalar, yer isimleri, dağ ve nehir isimleri, orman ve eşya isimleri gösterilmektedir.

Çoğu zaman tarihçiler, özellikle "Avrupa sentrizmi" konumundaki bilim adamları Türklerin X. yüzyıldan itibaren kitleler hâlinde Batı topraklarına akın ettiklerini yazmaktadırlar.

Türk boy ve topluluklarının [örneğin, günümüz Rusya Federasyonu'nda yaşayan yüzden fazla Türk soylu etnosun (Mustafa, 2014)] öğretilen tarihten çok daha eski dönemlerde Rusya, Kafkasya ve Karpatlarda yaşadıkları bilimsel bir gerçektir. Son yıllarda yapılan araştırmalar, eski Türk yerleşim yerlerinin yalnızca Asya ülkeleri ile sınırlı olmadığını ispatlamış oldu. ALYILMAZ'ın Türk boy ve topluluklarının yaşadıkları bölgelerde tespit ettiği arkeolojik buluntular, anıtlar, yazıtlar, kaya resimleri, damgalar, semboller, süs ve kullanım eşyaları, yaşayış ve inanışa ait objeler Türklerin dünyanın en eski milletlerinden biri olduğunu da gözler önüne sermektedir.

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ın "*Gobu*"stan'ın Gizemi "*Kıpçaklar*"a Giden Yol adlı eserinin Türk boy ve topluluklarının tarihine ışık tutan bu yolda atılmış en umut verici, en yeni ve en bilimsel çalışma olduğunu bir kez daha hatırlatmak isteriz. Müellifin ortaya koyduğu

hükümleri disiplinler arası araştırma ve incelemelere dayandırması da ilgi çekicidir. Yani ALYILMAZ, görsel, somut epigrafik bir belge (petroglif, yazıt, damga) hakkında bilgi verirken onun fotogrametrik özelliklerinden folklorik özelliklerine kadar her şeyi ayrıntılı şekilde ilgililerinin istifadesine sunmuştur.

Foto 2: Kitapta yer alan Gobustan'daki kaya üstü tasvirlerle ilgili bir tasarım

(Tasarım: Onur ER)

Türk soylu halklara özgü en eski yazılı ve sözlü edebiyat örneklerini, dil özelliklerini, kelimelerin fonetik ve etimolojik özelliklerini, araştırmaya konu olan söz varlığının diğer akraba halkların dilinde nasıl yer aldığını, günümüz Türk lehçelerindeki kullanımlarını tek tek

dikkatlere sunmuştur. İtiraf etmeliyiz ki, bunu yapabilmek, başarabilmek yalnızca ve yalnızca bir ömre bin ömür sığdırabilenlerin işidir. Örneğin: Kadim tarihimizin salnamesi gibi değer verdiğimiz, atalarımızın ilk yerleşim yerlerinden saydığımız Gobustan ve bu yerleşim yerinin adı ALYILMAZ'ın eserinde epigrafik, topografik, etimolojik, diyalektolojik bütün yöntem ve teknikler kullanılarak açıklanmakta; Gobustan (< gobu / / kobu / kobı + stan) sözcüğünün yapısı, anlamı ve Türk soylu halkların konuşma dillerinde, lehçelerinde, ağızlarında, sözlü halk yaratıcılığı örneklerinde farklı kullanımları ve türevleri ile ilgili bilgiler bilimsel ve akademik ciddiyetle ortaya konulmaktadır.

Yazar, yine de somut örneklerle göre, bu kelimenin daha geniş kullanılması bakımından Kıpçak Türklerine daha yakın olması fikrini kanıtlamaya çalışmıştır. Aslında kadim Türk soylu halklara özgü *petrogliflerin*, *sembolik yazıların*, *damgaların*, eski dönemlere ait *emek aletlerinin*, *hatta müzik aletlerinin* (“kaval çalan taş” diye tarihe geçmiştir) Gobustan'ı algılama olgusu üzerindeki etkisi bu bölgede en eski zamanlardan beri devam eden sosyokültürel hayat olmasından haber verir ve belki de ALYILMAZ'ın Türk Dünyası'nın kadim tarihine yolculuğu bu nedenlerden dolayı Azerbaycan'dan başlar.

Azerbaycan'ın eski ve modern tarihi, sosyokültürel hayatı, edebiyat ve sanatı ile derinden bağlı olan, ayrıca halk yaratıcılığı ve müzik folklorunu (özellikle de âşık - ozan yaratıcılığını) yakından bilen yazar monografisinde yer alan her üç bölümde de Azerbaycan halkına, ülkesine, devletçiliğine olan ilgisini, sevgisini ve saygısını da yansıtmaktadır. Unutmamak gerekir ki, ALYILMAZ'ın Azerbaycan edebiyatına, sanatına ve bilimsel - pedagoji hayatına olan ilgisi de oldukça eskiye dayanmaktadır. Onun birçok genç Azerbaycanlı uzmanla olan yaratıcılık ilişkileri, onlara rehberlik etmesi, birlikte monografiler yayımlamaları, kitaplarına raporlar yazması bu açıdan özellikle önem kazanmaktadır. Burada ALYILMAZ'ın Azerbaycanlı bilim ve sanat adamları ile olan kişisel tanışlığı ve dostluğundan da özellikle söz etmek gerekir. Nitekim ALYILMAZ, Sovyetler Birliği henüz dağılmamışken Azerbaycanlı bilim adamlarıyla ve edebiyatçılarla (Meşedihanım NİMET, Azize CEFERZADE, Bahtiyar VAHABZADE, Nebi HAZRİ, Valeh HACILAR *vd.*) mektuplaşmak suretiyle irtibat kurmuş; Azerbaycan'a ilk ziyaretini de Azerbaycan'ın meşhur yazıt bilimcisi görkemli bilim insanı Prof. Dr. Meşedihanım NİMET'in daveti üzerine 1989 yılında gerçekleştirmiştir. Sonraki yıllarda ALYILMAZ, Azerbaycan'a defalarca gidip gelmiş; bu gidiş gelişler onun Azerbaycan Türklerini, onların tarihini ve kültürünü daha yakından tanımasına önemli katkı sağlamıştır. Bu sözleri Türkiye'deki çok az bilim adamı (Türkolog ve kültürolog) için söylemek mümkündür.

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ, her ne kadar eski Türk dili uzmanı bir profesör olarak tanınsa da o Azerbaycan'ı ve Azerbaycan Türklerini en iyi tanıyan ve bunlarla ilgili eserler

yayınlayan bilim adamıdır. Onun Azerbaycan'la ve Azerbaycan Türkleriyle ilgili olarak hazırladığı ve Azerbaycan Türkçesinden Türkiye Türkçesine aktardığı pek çok kitap ve makale bulunmaktadır. Bunların bir kısmını dikkatlere sunmak faydalı olacaktır:

• ALYILMAZ'ın Azerbaycan Türkçesi ile İlgili Yayınladığı Özgün Kitaplar:

(A. HESENOV ve A. MUSTAFAZADE ile), *Türkiye Türkçesi - Azerbaycan Türkçesi Askeri Terminoloji Anahtar Kitabı*. İstanbul, 1995.

Azerbaycan Türkçesi - Türkiye Türkçesi Askeri Terminoloji Sözlüğü. İstanbul, 1997.

(İ. CİHANGİR, A. HESENOV, E. İMAMALİYEV, V. SÜLEYMANOV ve R. ALİYEV ile), *Türkiye Türkçesi - Azerbaycan Türkçesi Askeri Terminoloji Sözlüğü*. İstanbul, 1997.

• ALYILMAZ'ın Azerbaycan Türkçesi ile İlgili Yayınladığı Özgün Kitaplar:

M. N. ÇOBANOV, *Azerbaycan Kişi Adları*. Erzurum, 1993.

Gülafet DAVUDOVA, *555 Tapmaca (555 Bilmece)*. Erzurum, 1996.

Tehmasib FERZELİYEV - İsrail ABBASOV - Naile HACIYEVA, *Türk Dilinde Dualar Beddualar Yeminler*. Erzurum, 1996.

Mehrem GASIMLI, *(Azerbaycan Türklerinde) Rüya Tabirleri*. Erzurum, 1996.

Nebi HAZRİ, *Peygamber - Saflık Hikâyeleri*. Erzurum, 1996.

M. ÇOBANLI, *Ağır Elli Borçalı Dedem Gorgud Keçen Yerd Bu Yerler*. Erzurum, 1996.

Prof. Dr. Ezize CAFERZÂDE, *Azerbaycan'ın Âşık ve Şair Kadınları*. Ankara, 2006.

• ALYILMAZ'ın Azerbaycan Türkçesi ile İlgili Yayınladığı Özgün Makaleler:

Safruh ve Yeni Oğuz Sözüden Seçmeler. *Bilig Bilim ve Kültür Dergisi*, S 2, Yaz 1996, Ankara, 1996, 162-170.

Prof. Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV. *Bilig Bilim ve Kültür Dergisi*, S 4, Kış 1997, Ankara, 1997, 211-218.

Prof. Dr. Meşedihanım Nİ'MET. *Bilig Bilim ve Kültür Dergisi*, S 5, Bahar 1997, Ankara, 1997, 216-223.

Borçalılı Şair Vilayet RÜSTEMZADE. *Kardaş Edebiyatlar Dergisi*, S 41, Ekim Kasım Aralık 1997, İzmir, 1997, 8-11.

Azerbaycan'daki Arap Harfli Yazıtların Bugünkü Durumu. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/1*, 2011, 361-393.

(S. ALYILMAZ ile birlikte), Nahçıvan'daki Eski Türk Kültür ve Uygarlık Eserleri. *Türk Dünyası Mimarlık ve Şehircilik Kurultayı Bildirileri*, C III, Ankara, 2010, 181-192.

A Kipchak Marker in Qobustan. *Kırgız Respublikasının Uluttuk İlimder Akademiyasının Kabarlari İzvestiya Natsional'noy Akademii Nauk Kırgızskoy Respubliki*, No: 2010/2, Bişkek, 2010, 117-124.

Azerbaycan'da Eski Türk İzleri. *I. Uluslararası Uzak Asya'dan Ön Asya'ya Eski Türkçe Bilgi Şöleni 18-20 Kasım 2009*, Afyonkarahisar, 2010, 9-23.

(S. ALYILMAZ ve M. YAKAR ile birlikte), Measurement of Petroglyphs (Rock of Arts) of Qobustan With Close Range Photogrammetry. *International Archives of Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences, Vol. XXXVIII, Part 5 Commission V Symposium*, Newcastle upon Tyne, UK., 2010, 29-32.

Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nin Bölge Ülkeleri Açısından Önemi. *Düşünce Dünyasında Türkiz Siyaset ve Kültür Dergisi*, S 14, Ankara, 2013, 55-63.

• ALYILMAZ'ın Azerbaycan Türkçesinden Türkiye Türkçesine Aktardığı Makaleler:

Prof. Dr. Meşhedihanım NİMET, Şehit Türk Subayının Mezarı Ziyaretgâhtır. *Mina*, S 26, Nisan 1992, 36-39.

Prof. Dr. Meşhedihanım NİMET, Azerbaycan'da Tapduk Baba ve Yunus Emre'nin Mezarları. *Türk Yurdu*, C 12, S 59, Temmuz 1992, 36-39.

Necf MÜSEYİBOV, Gamalı Haç (Svastika). *Türk Yurdu*, C 13, S 69, Ankara, Mayıs 1993, 45-48.

Teyyibe ELESGERGIZI - Cemile SADIGGIZI, Hüsamın Geciken Armağanı. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S 5, Erzurum, 1996, 115-124.

Prof. Dr. Meşhedihanım NİMET, Ermeni İlim Adamlarına Cevap I. A. A. Haçatryan'ın *Ermenistanın Arap Harfli Kitabeleri VIII - XVI. yy.* (Erivan 1987) Adlı Eseri Üzerine. *Türk Yurdu*, C 14, S 87, Kasım 1994, 32-38.

Prof. Dr. Meşhedihanım NİMET, Ermeni İlim Adamlarına Cevap II Bir Kez Daha Zengezur'un Urud Abideleri Üzerine. *Türk Yurdu*, C 15, S 90, Şubat 1995, 19 -22.

Prof. Dr. Meşhedihanım NİMET, Ermeni İlim Adamlarına Cevap III, Taş Sayfaların Şahitliği. *Türk Yurdu*, C 15, S 91, Mart 1995, 29-32.

Azerbaycan Yazıçılar Birliyi (Azerbaycan Yazarlar Birliği) Üyesi olan Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ın çalışmaları Azerbaycan'da da yakından takip edilmiş; ALYILMAZ, merkezi Bakü'de bulunan "Avropa Neşriyyat" tarafından verilen "2013 Yılı Türk Dünyası Hizmet Ödülü"ne layık görülmüştür.

ALYILMAZ, yalnızca Azerbaycan Türkleri ve Azerbaycan Türkçesi ile ilgilenen bir bilim adamı değil; bütün Türk Dünyası'yla ilgilenen ve araştırmalar yapıp yayınlayan gerçek bir âlimdir. Eski ve yeni birçok Türk lehçesini bilmekte ve konuşmaktadır. Onun en eski Türk lehçelerinden yaşayan Türk Türkçelerine kadar her konuda yaptığı yayınlar da bunun açık ispatı gibidir. ALYILMAZ'ın büyük bir dilci, lengüist ve diyalektolog Prof. Dr. Efrasiyap

GEMALMAZ'ın öğrencisi ve asistanı olduğunu; görkemli yazıt bilimcimiz Prof. Dr. Meşedihanım Nİ'MET'ten epigrafik yöntem ve teknikler üzerine dersler aldığını unutmamak gerekir.

ALYILMAZ, uzun süre Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi'nin yayınlanmasına katkı sağlamış; Uluslararası TEKE (Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim) Dergisi'nin de hâlen sahipliğini ve editörlüğünü yapmaktadır. Merkezi Tiflis'te bulunan Valeh HACILAR Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfının ve Uluslararası TEKE Derneğinin genel başkanlıklarını da yapan ALYILMAZ, Moğolistan'da, Çin Halk Cumhuriyeti'nde ve Türk Cumhuriyetlerinde gerçekleştirdiği bilimsel araştırma projeleri ve yayınladığı birbirinden değerli eserleri ile de Türk Dünyası'nda yakından tanınmıştır. Zira onun araştırma ve incelemelerinin ürünü 30 kitabı bulunmaktadır. Bu kitapların Türk Dünyası'nda en çok bilinenleri şunlardır: *Eski Türkçenin Lügati* (Erzurum, 1985, 1988), *Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi* (Erzurum, 1994), *Uygur Ata Sözü ve Deyimlerinden Seçmeler* (Erzurum, 1995), (O. F. SERTKAYA ve Ts. BATTULGA ile) *Moğolistan'daki Türk Anıtları Projesi Albümü* (Ankara, 2001), *Eski Türkçenin Söz Varlığının Düz ve Ters Dizimi* (Ankara, 2004), *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* (Ankara, 2005), *(Kök)türk Harfli Yazıtların İzinde* (Ankara, 2007), (Semra ALYILMAZ ile) *Ord. Prof. Dr. Valeh HACILAR'ın Ardından* (Ankara, 2012), *İpek Yolu Kavşağının Ölümsüzlük Eserleri* (Ankara, 2015). Bu kitapların her biri birbirinden kıymetlidir. Ancak ALYILMAZ'ın en muhteşem eseri hiç şüphesiz ki onun “*Ömür Kitabım*” dediği “*Gobu*”stan'ın Gizemi “*Kıpçaklar*”a Giden Yol adlı yazımıza da konu olan kitabıdır.

“*Gobu*”stan'ın Gizemi “*Kıpçaklar*”a Giden Yol adlı monografinin sonunda dar anlamda Azerbaycan Türklerinin ve (Azerbaycan Türklerinin terkinde önemli rol oynayan) Kıpçakların geniş anlamda ise bütün Türk boy ve topluluklarının dili, tarihi, kültürü ve medeniyeti ile ilgili oldukça geniş bir Bibliyografya'ya (s. 643-680) ve ALYILMAZ'ın İsmail ÇOBAN tarafından hazırlanan Öz Geçmiş'ine (“Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ın Öz Geçmiş”, s. 681-691) yer verilmiştir. ALYILMAZ'ın öz geçmişini içeren bölümdeki bilgiler de onun Türkoloji, epigrafi, kültüroloji, dil, tarih, sanat tarihi, arkeoloji, folklor vd. alanlardaki bilimsel ve akademik yeterliliğini ve başarısını açıkça ortaya koymaktadır.

Cengiz ALYILMAZ'ın Türk soylu halkların zengin maddi ve manevi kültürlerinin öğrenilmesi, tebliği ve araştırılması alanındaki çabaları tükenmezdir ve onlar her şeyden önce Türk soylu halkların dünya uyarlıklarına kattıkları maddi ve manevi değerlerin ortaya çıkarılması ve geniş tebliği amacından ileri gelmektedir. ALYILMAZ'ın Atatürk Üniversitesindeki odası Türk Dünyası Sanat Tarihi ve Etnografya Müzesi gibidir. Burada

sergilenen zengin eksponatlar (eşyalar) / objeler hem sayısı hem de nitelikleri bakımından insanı hayran bırakmaktadır.

Foto 3: ALYILMAZ'ın çalışma odasından bir görüntü (Foto: İsmail ÇOBAN)

Genelde Türk Dünyası'nın özelde ise Azerbaycan'ın en eski manevi ve maddi kültür incilerini barındıran “Gobu”stan'ın Gizemi “Kıpçaklar”a Giden Yol adlı 704 sayfalık anıtsal esere konunun uzmanlarının, etnografların, tarihçilerin, dilcilerin, Türkologların, kültürologların ve eski dünya halkları tarihi ile ilgilenen herkesin büyük ilgi göstereceğine inanıyor; Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ı ve kitabı yayınlayan Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü Mahmut DOĞRU'yu kutluyorum.

Türk Dünyası'ndaki ve Türkiye'deki üniversitelerimizin hem muhtevası hem de yöntemi bakımından örnek teşkil eden “Gobu”stan'ın Gizemi “Kıpçaklar”a Giden Yol adlı eser gibi bilimsel prestij eserleri yayınlamaları en büyük arzumuzdur.

Kaynaklar

- ALYILMAZ, C. (2016). “Gobu”stan'ın Gizemi “Kıpçaklar”a Giden Yol. Ankara.
- ÇOBAN, İ. (2016). Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'ın Öz Geçmişi. Cengiz ALYILMAZ “Gobu”stan'ın Gizemi “Kıpçaklar”a Giden Yol. Ankara, 683-691.
- MUSTAFA, F. (2014). *Sto tyurkskix etnosov* (Yüz Türk Etnosu). Bakü.